

The.nlyst

POLDEREN WERKT

Adjunct-directeur Marjolijn Bonthuis over het succes van ECP

Via ECP, Platform voor de Informatiesamenleving, werken overheid, bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties samen aan de verdere ontwikkeling van de Nederlandse informatiesamenleving. Adjunct-directeur Marjolijn Bonthuis is verantwoordelijk voor twee grote programma's: Digivaardig & Digiveilig en het Nederlands Internet Governance Forum. Binnen deze programma's werkt ze nauw samen met SIDN.

Marjolijn Bonthuis,
Adjunct-directeur ECP

Hoe bent u bij ECP betrokken geraakt?

"Ik ben mijn carrière begonnen bij Elsevier. Daar hield ik me bezig met congressen op het gebied van ICT en juridische zaken. Juist dat snijvlak was erg interessant. Op een congres leerde ik Arie van Bellen kennen, de huidige directeur van ECP. Hij was bezig om een platform op te

zetten om e-commerce in Nederland te stimuleren en te ondersteunen. We hadden het 'geluk' dat in die tijd de affaire rond de Chipper en de Chipknip speelde; onafhankelijk van elkaar werkten de overheid en de banken aan een bijna identiek systeem. De afloop is bekend. Dit wilde men nooit meer. In het vervolg moest de informatie-uitwisseling beter, overheden en marktpartijen moesten sneller om de tafel.

In samenwerking met het ministerie van Economische Zaken en VNO-NCW is toen ECP opgericht om in die behoefte te voorzien. Kort na de oprichting ben ik erbij betrokken. Al snel had ECP zo'n 140 deelnemers. Dat aantal is gedurende de jaren ongeveer gelijk gebleven. Met het verbreden van ons werkgebied, van e-commerce naar de informatiesamenleving in brede zin, is de samenstelling wel veranderd. Afhankelijk van de onderwerpen die spelen, komen er organisaties bij en vallen er af."

Waar houdt ECP zich mee bezig?

"Onze kracht ligt in het samenbrengen van partijen. De laatste jaren heeft polderen een slechte naam gekregen, maar wij bewijzen al jaren dat het werkt. Als je alle partijen om de tafel hebt, creëer je draagvlak en bereik je meer. Onze projecten zijn verdeeld over vier pijlers. De eerste pijler houdt zich bezig met veiligheid en vertrouwen. Op dit gebied werken we veel samen met SIDN. De tweede betreft internetvaardigheden. Binnen deze pijler richten we ons zowel op digibeten als op ICT-professionals. Het derde aandachtsgebied noemen we 'verbonden'. De grootste winst van ICT is dat je verbindingen kunt leggen die eerst onmogelijk waren. Denk aan Big Data of aan duurzaamheid. Binnen deze pijler zoeken we naar nieuwe verbindingen, naar nieuwe mogelijkheden voor innovatie. Tot slot houden we ons bezig met visie en duiding. Het gaat hierbij om het stimuleren van het politieke debat, om de betekenis van bepaalde ontwikkelingen te duiden, bijvoorbeeld met ingezonden artikelen."

Hoe komen projecten tot stand?

"Veel projecten worden aangedragen door partijen in ons netwerk. Toen de Cookiewet werd ingevoerd, kwam vanuit het bedrijfsleven al snel de vraag op hoe men hiermee om moest gaan. Andere keren komt er een directe vraag vanuit het ministerie omdat ze denken dat de oplossing voor een probleem het best gevonden kan worden binnen een publiek-private samenwerking. Denk aan elektronisch inkopen of de Notice-and-Take-down-procedure."

Voorwoord

Het .nl-domein groeit al sinds het operationeel werd in 1986. Zelfs in de afgelopen vijf jaar, waarin we economisch meer diepte- dan hoogtepunten kenden. Zo liet 2011 de grootste groei ooit zien en registreerden we in 2012 nog de vijfmiljoenste .nl. Inmiddels vlakkt de groei wel af, maar ontwikkelt het Nederlandse domein zich nog steeds positief. Terwijl wij zeer concurrerende tarieven hanteren en vanzelfsprekend stevig investeren in onder andere infrastructuur om de continue beschikbaarheid en veiligheid van onze diensten te waarborgen, hebben schaalgrootte en efficiencyverhoging geleid tot een zeer gezonde financiële situatie.

Omdat SIDN opereert in het hart van onze digitale samenleving is het voor ons vanzelfsprekend dat we een deel van de opbrengsten investeren in die samenleving. Want alleen met een nóg beter, nóg veiliger nóg toegankelijker en open internet houden gebruikers vertrouwen en kan het internet zich tot zijn volledige potentieel ontwikkelen. Daarom ondersteunt SIDN al jarenlang verschillende activiteiten op het gebied van internet governance, -technologie en een duurzaam en veilig internet. In dit nummer leest u over een aantal organisaties dat zich inzet op deze terreinen. Stuk voor stuk doelen die een belangrijke bijdrage leveren aan het internet in Nederland. Initiatieven die wij en andere organisaties steunen en die zonder die steun vaak niet zouden kunnen bestaan.

Wij willen onze bijdrage aan de vergroting van de waarde van het internet voor de Nederlandse maatschappij en economie en daarmee aan de verhoging van de welvaart en het welzijn in Nederland, versterken. Om die reden brengen wij vanaf oktober een deel van ons vermogen onder in een apart, onafhankelijk fonds, het SIDN Fonds. Projecten die het Fonds zal financieren kunnen gaan over (internet)innovatie, onderwijs, onderzoek, het verhogen van veiligheid en het vertrouwen, het verbreden van toepassingen en het vergroten van zinvol gebruik van het internet in Nederland. De details van het Fonds worden in de komende periode nader uitgewerkt, begin volgend jaar zal het haar activiteiten starten. Hierover leest u ongetwijfeld binnenkort meer.

Voor nu wens ik u veel leesplezier met dit nummer van The.nlyst.

Roelof Meijer,
Algemeen directeur, SIDN

⊕ Welke onderwerpen zijn de komende tijd belangrijk?

“Privacy is een van de belangrijkste onderwerpen de komende tijd. De nieuwe ontwikkelingen met mobiel internet roepen allerhande vragen op. Op het gebied van vaardigheden moet er veel gebeuren om vraag en aanbod beter op elkaar af te stemmen. Er is een tekort aan geschoolde ICT'ers en tegelijk zijn er veel werkloze ICT'ers met verouderde kennis. Sommige opleidingen trekken te weinig studenten, van andere opleidingen is het niet voldoende duidelijk wat ze bedrijven te bieden hebben. Hier ligt een flinke uitdaging. Belangrijke issues zijn ook Big Data en cloud computing. Daar krijgt zowat elke organisatie de komende jaren mee te maken. Daarnaast zijn er onderwerpen die al enkele jaren spelen maar waar nog wat hobbels zijn te nemen, zoals e-factureren, duurzaamheid en open standaarden.”

Hoe is de relatie met SIDN?

“Wij vinden het heel belangrijk om een partner als SIDN te hebben. Zij streven dezelfde doelen na als wij en zijn, net als wij, een neutrale partij, zonder winstoogmerk. We kunnen elkaar dus alleen maar versterken. SIDN levert neutrale kennis op veel dossiers. En de organisatie heeft, onder meer via ICANN, veel internationale contacten. Dit biedt mogelijkheden om onze aanpak te promoten.”

Waar bent u trots op?

“We mogen allereerst heel trots zijn dat we er überhaupt zijn, dat we zoveel bedrijven, organisaties en overheden in Neder-

land hebben meegekregen. Ook is het uniek dat we gedurende al die jaren onze meerwaarde konden blijven bewijzen. Toen de dot-com-bubble barstte in 2001 en polderen een vies woord werd, lukte het ons om een goede publiek-private samenwerking in stand te houden. We kozen de juiste dossiers en waren van nut voor overheden, bedrijven en andere organisaties. De publiek-private samenwerking in Nederland werkt erg goed. Bijvoorbeeld op het gebied van e-factureren of veilig internet voor kinderen. Daar ben ik erg trots op.”

“ECP is een unieke organisatie en een van de meest succesvolle publiek-private samenwerkingen die ik ken. Veel projecten konden ook uitgevoerd worden door de overheid, door organisaties als SIDN of door het bedrijfsleven, maar juist de samenwerking tussen sectoren zorgt voor succes. De Notice-and-Takedown-code en het NLIGF zijn slechts enkele van de klinkende resultaten die dit bewijzen. We zijn al jaren deelnemer van ECP. We zijn medefinancier en nemen deel aan projecten, maar we hebben, via de strategieraad van Digivaardig & Digiveilig, ook invloed op de strategie. Via ECP kunnen wij partners vinden en zaken uitzetten, vooral op het gebied van veiligheid.” - Roelof Meijer, SIDN

PI.LAB, EXPERTISECENTRUM OVER PRIVACY EN IDENTIFICATIE

Jacques Bus is van oorsprong wiskundige. Lang was hij actief in de ICT-research. Na zijn pensioen werd hij benaderd om zakelijk directeur te worden van PI.Lab, een nieuw expertisecentrum op het gebied van privacy en identity-management op het internet. PI.Lab bestaat nu ruim een jaar. Jacques Bus vertelt over de eerste resultaten.

Een overkoepelende visie op privacy

Gevraagd naar het belang van PI.Lab somt Jacques Bus verschillende debacles van de afgelopen jaren op: het elektronisch paspoort, het EPD, de kilometerheffing of DigiD. “In al die gevallen ontbrak het aan een overkoepelende visie op privacy en identificatie,” zegt hij. “Het privacybeleid werd gebaseerd op toevalligheden, zoals efficiency of de huidige wetgeving. Dat gefragmenteerde gedrag leidde tot mislukkingen en daar- ⊕

Jacques Bus,
directeur PI.Lab

⇒ mee tot afnemend vertrouwen in de overheid. Gelukkig is er nu meer awareness, men is zich bewust van de gevaren. Men staat meer open voor adviezen op dit gebied. Er zijn tegenwoordig meer en meer overheidstenders waar we gevraagd worden mee te kijken naar privacyaspecten.”

Een multidisciplinaire benadering

PI.Lab kijkt nadrukkelijk verder dan de technische aspecten van privacy en identity. Jacques Bus: “PI.Lab is multidisciplinair. We kijken ook naar sociologische, psychologische, economische en juridische aspecten.” De vier organisaties die PI.Lab hebben opgericht, brengen allen hun eigen kennis en expertise in. Jacques Bus: “De partijen zijn duidelijk complementair aan elkaar. De Universiteit Tilburg brengt vooral juridisch kennis in, TNO heeft ervaring in toepassingsgericht onderzoek en veel kennis van de markt. De expertise van de Radboud Universiteit ligt vooral op het gebied bescherming en beveiliging van data en ethiek. En door zijn unieke rol kan SIDN hele brede kennis leveren.”

Elke partner brengt zijn eigen projecten in. Samenwerking vindt soms ad hoc plaats en op sommige projecten structureel. Bij veel projecten wordt samengewerkt met de overheid. Voorbeelden zijn een consultatie over de iOverheid en het Privacy Actieplan van Economische Zaken. Maar PI.Lab werkt ook samen met het bedrijfsleven en met maatschappelijke organisaties.

IRMA

Nu PI.Lab een jaar bestaat, zijn er steeds meer projecten die concrete resultaten opleveren. Een van de belangrijkste resultaten is wel het IRMA-project. IRMA staat voor I Reveal My Attributes. Jacques Bus: “IRMA is een middel voor authenticatie, gebaseerd op attributen. Stel dat je online drank wil kopen, dan hoeft de verkoper niet meer van je te weten dan dat je 18+ bent. Op een ander moment is alleen je postcode nodig of je e-mailadres. IRMA zorgt er dus voor dat je alleen de benodigde gegevens geeft en niet meer. Het gaat niet alleen om leeftijdsverificatie, maar ook om privacy ten opzichte van een verkoper. Dit is een belangrijke ontwikkeling. Andere partijen zijn er op Europees niveau ook mee bezig, zoals Microsoft en IBM.

Het project heeft daardoor veel mogelijkheden tot interoperabiliteit op Europees niveau.” Technisch is IRMA klaar voor introductie. Wat zijn de kansen dat het systeem ook daadwerkelijk ingevoerd gaat worden? Jacques Bus: “Het gaat nu om vragen als: willen bedrijven met de nodige software-applicaties werken, wie draait op voor de kosten, wie mag nieuwe apps ontwikkelen? De overheid is bezig met een elektronisch identiteitsstelsel. DigiD zal hier onderdeel van uitmaken, net als de ID-kaart en identificatie van organisaties. Eind 2014 moeten

er knopen zijn doorgehakt. We hopen natuurlijk dat de keus op IRMA zal vallen. Er zijn echter concurrerende systemen die simpeler zijn. Zo heb je in Duitsland een ID-kaart die ook leeftijdsverificatie mogelijk maakt. IRMA is technisch moeilijker en vraagt om meer deals met verschillende partijen. Maar het is ook een stuk flexibeler. De keuze is dus of je gaat voor een simpel in te voeren systeem dat je na een paar jaar misschien weer moet vervangen of een toekomstgericht, flexibel systeem.”

Het recht om vergeten te worden

Een tweede project dat onder de vlag van PI.Lab is de uitvoer van onderzoek door drie doctoraalstudenten, onder meer naar deep packet inspection en the internet of things. Het onderzoek dat misschien wel het meest tot de verbeelding spreekt, gaat over ‘het recht om vergeten te worden’, een begrip dat vorig jaar geïntroduceerd werd door eurocommissaris Reding. Volgens Jacques Bus geen gelukkige benaming: “We kunnen beter spreken over ‘het recht om informatie te verwijderen’. Het gaat immers om het recht dat mensen zouden moeten hebben om persoonlijke gegevens uit databases te verwijderen. Dat klinkt heel goed, maar er zitten veel haken en ogen aan.

Technisch zijn overal wel oplossingen voor te bedenken, zoals een bewaartermijn opnemen in de metadata, maar er spelen veel meer facetten mee. Ethisch, moreel, juridisch. Identiteit is een concept dat je gedurende je leven opbouwt. Stel bijvoorbeeld dat je van geslacht wil veranderen. Het is dan niet gek dat je verwijzingen naar je oude geslacht uit databases wilt verwijderen. Maar is de geslachtsverandering niet juist een wezenlijk onderdeel van je identiteit? Hoe ga je hiermee om, zowel wettelijk als persoonlijk? Hoe bescherm je mensen? Welke informatie moet vanwege historische redenen bewaard worden? Wat doe je als informatie gedeeld wordt tussen databases? In dit soort vraagstukken proberen we meer duidelijkheid te scheppen.”

“Naast veiligheid zijn privacy en identiteit van enorm belang voor de ontwikkeling van het internet. Hoe gaan we om met persoonlijke gegevens? Hoe kunnen gebruikers zich online identificeren of bepaalde claims (zoals leeftijd, kredietwaardigheid) bewijzen? Zolang hier geen goede oplossingen voor zijn, worden innovaties geremd. Drama's als het mislukken van het elektronisch patiëntendossier kunnen voorkomen worden als zaken rondom privacy en identificatie vooraf goed zijn geregeld. Het expertisecentrum PI.Lab kan daar een belangrijke bijdrage aan leveren.” - Roelof Meijer, SIDN

“HOE BRENG JE EEN ABSTRACT BEGRIP ALS PRIVACY TOT LEVEN?”

Hans de Zwart nieuwe directeur Bits of Freedom

Bits of Freedom is een Nederlandse burgerrechtenorganisatie die opkomt voor communicatievrijheid en privacy op internet. Sinds 1 oktober 2013 is Hans de Zwart de nieuwe directeur van de organisatie. Anders dan zijn voorganger Ot van Daalen heeft Hans de Zwart geen juridische achtergrond. Zijn roots liggen bij filosofie en bewegingsonderwijs. Hij adviseerde bedrijven en instellingen op het gebied van onderwijstechnologie en hield zich bezig met innovatieprocessen. Hij vertelt over zijn plannen voor de komende jaren.

Hoe ben je bij Bits of Freedom terecht gekomen?

“Ik heb gewoon gesolliciteerd. Maar ik was al een tijdje bekend met de organisatie. Een aantal jaren terug was ik een van de eerste gebruikers van Moodle in Nederland, een open source elektronische leeromgeving. Dit introduceerde me in de wereld van open source en daarmee in de wereld van internetrechten. Ik heb me daar steeds verder in verdiept, ben bestuurslid geworden van ISOC en was als vrijwilliger een vaste spreker voor Bits of Freedom over het onderwerp internet en privacy.”

Wat voeg je toe aan de organisatie?

“Het is mijn opdracht om de komende jaren onze achterban te verbreden en connecties met andere partijen te verstevigen. Zonder dat we daarbij onze focus verliezen en inleveren op kwaliteit. Mijn multidisciplinaire achtergrond komt daarbij goed van pas. Ik beweeg me eenvoudig onder verschillende groepen, zoals academici, techneuten, kunstenaars of non-profitorganisaties. Het zou daarnaast mooi zijn als we onze naamsbekendheid kunnen vergroten. Maar het is nog belangrijker om de kwesties waar we ons mee bezighouden op de kaart te zetten. De recente onthullingen van Snowden hebben eraan bijgedragen dat privacy in de aandacht staat. Maar de gewone gebruiker houdt zich hier nog niet mee bezig. Hoe brengen we voor hem een abstract begrip als privacy tot leven? We moeten goed worden in het vertellen van verhalen. Daar is nog veel winst te behalen.”

Wat zijn de sterke punten van Bits of Freedom?

“We zijn een kleine organisatie. Met zes vaste medewerkers en een groot netwerk hebben we de laatste jaren enorm veel voor elkaar gekregen. Ik ben daar erg van onder de indruk. Bits of Freedom had bijvoorbeeld een rol in het verwerpen van ACTA, het verankeren van netneutraliteit in de wet en het afketsen van het downloadverbod. We leveren belangrijke bijdragen aan de nieuwe privacyverordening van de EU en

stimuleren ISP's tot meer openheid over informatieverzoeken van de overheid. Er blijft echter onverminderd veel te doen. In de nabije toekomst zullen zowat alle interacties tussen mensen verlopen via digitale media: economische, sociaal en cultureel. Gebruikers krijgen steeds minder controle, over functionaliteiten en over hun privacy. Tegelijk zien we de mogelijkheden voor surveillance enorm toenemen. Mede door de lage kosten is het voor overheden enorm verleidelijk om al deze mogelijkheden toe te passen. Er liggen voldoende uitdagingen.”

Met welke onderwerpen zal Bits of Freedom zich de komende tijd bezighouden?

“De komende jaren zullen we ons bezighouden met een aantal belangrijke wetten die nu in voorbereiding zijn: de privacyver- ➔

BIG BROTHER AWARDS 2013

Elk jaar zet Bits of Freedom met de Big Brother Awards de grofste privacyschenders in de schijnwerpers. Op 29 augustus werden de Big Brother Awards 2013 uitgereikt.

De winnaars van de Big Brother Awards 2013 zijn minister van Veiligheid en Justitie Ivo Opstelten en de Belastingdienst. Opstelten mocht de Publieksprijs mee naar huis nemen vanwege zijn hackvoorstel, zijn plannen voor kentekenregistratie en een hele reeks andere voorstellen en uitspraken.

De Belastingdienst ontving de Expertprijs voor het verzamelen van parkeer- en kentekendata die door anderen zijn opgeslagen en eigenlijk gewist hadden moeten worden.

⇒ ordening van de EU, het Wetsvoorstel Computercriminaliteit 3 en TAFTA, een opvolger van ACTA die helaas ook passages over intellectueel eigendom lijkt te bevatten. In een breder perspectief maken we ons veel zorgen over de al genoemde overheidscontrole. Als we niet oppassen, slaapwandelen we een surveillancestaat in. Daarom zijn we onder meer bezig om

via WOB- verzoeken (Wet Openbaarheid Bestuur) te achterhalen welke gegevens veiligheidsdiensten hebben en hoeveel van die gegevens ze delen, we ontwikkelen tools en proberen bijvoorbeeld encryptie toegankelijk te maken voor internetgebruikers."

"Internet maakt het grootschalig verzamelen van data mogelijk. Dat brengt grote risico's met zich mee. Het is heel goed dat Bits of Freedom daar scherp op let. Bits of Freedom is een kleine club die zich bezighoudt met grote belangen. Ik ken hen als zeer deskundige en betrokken mensen. We zijn het niet altijd eens, maar ik kan slechts respect hebben voor het werk dat ze doen. We steunen Bits of Freedom omdat hun werk aansluit op onze missie; we streven beide naar een open, toegankelijk en neutraal internet. Het is trouwens opvallend dat we betrokken waren bij een aantal projecten waar Bits of Freedom zeer kritisch over was. Dat is niet erg, dat houdt ons scherp." - Roelof Meijer, SIDN

Meldpunt Kinderporno op het Internet

DE SCHADUWZIJDE VAN ONZE GOEDE INTERNET-INFRASTRUCTUUR

Sinds 1996 strijdt het Meldpunt Kinderporno tegen kinderporno op internet. Maaïke Pekelharing, woordvoerder en senior medewerker vertelt over het werk van het Meldpunt, de successen en de uitdagingen waarmee ze te maken hebben.

"Het Meldpunt werkt op basis van meldingen. Mensen kunnen ons anoniem laten weten dat ze ergens op het internet kinderporno zijn tegengekomen. Wij bekijken de melding, en kijken of het materiaal strafbaar is. Ook onderzoeken we waar het materiaal wordt gehost. Als dit in een ander land is, sturen we de melding door naar een Meldpunt in het buitenland. Staat het in Nederland op een server en is het strafbaar, dan gaat het naar de politie. Ook benaderen we dan de provider om met het materiaal offline te halen."

Stijgend aantal meldingen

"We zijn aangesloten bij INHOPE, een internationaal netwerk. Wij zijn een van de weinige meldpunten waar het aantal meldingen groeit. Dat komt voor een groot deel omdat Nederland een goede internet-infrastructuur heeft. Zo zijn veel upload sites hier gevestigd. De schaduwzijde daarvan is dat ook veel kinderporno hier gehost wordt. In 2012 kregen we bijna 20.000 meldingen. Het kan zijn dat een melding over één pagina gaat, maar soms betreft het een forum met honderden links. Die bekijken we een voor een. Het is een flinke opgave om dit voor elkaar te krijgen met een kleine groep. We redden het maar net met zes parttime medewerkers."

Zwaar werk

"We proberen in de ochtend meldingen te behandelen zodat we de middag over hebben voor andere werkzaamheden. Het bekijken van materiaal is natuurlijk niet het leukste werk. Je moet ertegen kunnen. Zelf word ik regelmatig

verdrietig en boos om wat ik zie, maar ik lig er gelukkig niet wakker van. Om onze medewerkers te beschermen hebben we verschillende maatregelen genomen. We werken bijvoorbeeld altijd tegelijk, in dezelfde ruimte. Zo kunnen we elkaar in de gaten houden en reageren wanneer dat nodig is. Ook hebben we regelmatig groepsgesprekken met een psycholoog. Voor mezelf werkt sporten ook goed."

Preventie

"We bestrijden niet alleen kinderporno op internet maar we doen sinds een jaar ook aan preventie, met onze hulplijn Stop It Now. We bieden hulp aan mensen die pedofiele gevoelens

Maaïke Pekelharing,
Meldpunt Kinderporno

⊕ ervaren, of personen die deze gevoelens vermoeden bij iemand in hun omgeving. Dit doen we in samenwerking met forensische polikliniek De Waag. Men kan ons anoniem bellen. Dat is tot nu toe 116 keer gebeurd.”

Jongeren

“Daarnaast hebben we Helpwanted.nl, een site voor jongeren over online seksueel misbruik. Kinderen kunnen hier misbruik melden en elke middag anoniem met ons chatten. We kunnen advies geven, bijvoorbeeld over hoe je aangifte doet en wat dat inhoudt. Of hoe ze materiaal kunnen laten verwijderen. De soorten misbruik lopen uiteen van cyberlokkers tot zaken als grooming en sexting. In mijn beleving zijn het vooral de jongeren zelf die elkaar veel ellende aandoen. Bijvoorbeeld een meisje vragen om een naaktfoto en die dan de hele school rondmailen of online zetten. Ze beseffen vaak niet hoeveel impact zo iets op iemand heeft en hoe moeilijk het is om zulk materiaal weer van internet te krijgen. Er is veel behoefte aan voorlichting. We zouden dit graag doen, maar helaas zijn onze financiële mogelijkheden beperkt.”

Beperkte financiën

“Zonder sponsors zoals SIDN kunnen we ons werk niet doen. Als we meer geld hebben, kunnen we investeren in technische middelen, zodat we materiaal dat al bekend is niet nog eens hoeven te zien. Verder willen we veel meer doen aan de zicht-

baarheid en bekendheid van drie grote projecten die we uitvoeren: Helpwanted, Stop it Now en Meld Kindersekstoerisme.”

Voldoening

“Hoe treurig het onderwerp ook is, we doen dit werk met liefde. Van al het materiaal dat we vorig jaar onderzochten is het grootste deel nu offline. We voorkwamen kindermisbruik met onze hulplijn voor pedofielen. We konden veel jongeren helpen via helpwanted.nl. Die resultaten geven enorm veel voldoening.”

“Ik heb veel bewondering voor de mensen van het Meldpunt Kinderporno. Het werk is niet alleen belangrijk maar ook zwaar. Als je bedenkt hoe makkelijk het is om materiaal te verspreiden op het internet, dan lijkt het soms onbegonnen werk, maar met een kleine groep en beperkte middelen, krijgen ze toch veel voor elkaar. Foto's en films bestrijden is echter niet genoeg. Achter elke foto, elk filmpje met kinderporno op het internet zit kindermisbruik. Daarom vind ik het een goed initiatief dat het Meldpunt tegenwoordig ook aan preventie doet.”
– Roelof Meijer, SIDN

“WAAROM WACHTEN TOT DE LAATSTE KOLENMIJN SLUIT?”

The Green Web Foundation wil de verduurzaming van het internet versnellen

Het internet verbruikt veel energie. Energie die nog te vaak niet groen wordt opgewekt. Samen met programmeur Arend-Jan Tetteroo doet René Post hier iets aan. Vanuit zijn huis in Zweden vertelt de oprichter van The Green Web Foundation, hoe een groen lijntje in je browser helpt om het internet duurzamer te maken.

De vergroening versnellen

De doelstelling van The Green Web Foundation is even simpel als ambitieus: de vergroening van het internet versnellen. René Post: “Op een dag is alle niet-duurzame energie op en moet het internet onherroepelijk op hernieuwbare bronnen draaien. Waarom zouden we wachten tot de laatste kolenmijn sluit en

niet vandaag al beginnen met de vergroening?” Dit wil de organisatie bereiken door gebruikers inzicht te geven in welke sites op groene en welke op grijze energie draaien. ⊕

René Post, oprichter TGWF

⇒ Cleanbits

The Green Web Foundation is voortgekomen uit het Nederlandse bedrijf Cleanbits. Cleanbits maakt al vanaf 2006 de 'kleur' van het energieverbruik van de Nederlandse ICT-branche zichtbaar en stimuleert de vergroening hiervan. Op de website van het bedrijf kunnen gebruikers zien of een website groen of grijs gehost wordt. Dit heeft groene hosters gemotiveerd om rechtvaardigheid te geven aan hun inspanningen. Tegelijk kregen kritische klanten een middel in handen waarmee ze aan konden kloppen bij hun hoster. Aan promotie heeft het bedrijf nooit veel gedaan. Toch groeide Cleanbits. Toen het bedrijf in 2007 van start ging, was er welgeteld één datacenter in Nederland groen, in 2010 werd al meer dan 50% van het Nederlandse internet groen gehost. De groei kwam mede doordat Cleanbits samen met SIDN cijfers publiceerde over de ontwikkeling van het groene internet in Nederland. Ook het Internetbos droeg bij aan het succes. Dit bestond uit 11 hectare bosaanplant in Gelderland, waarvan internetbedrijven een deel konden kopen om hun CO₂-uitstoot te compenseren.

Meer bereik door add-ons

Eind 2010 ontwikkelde Cleanbits een add-on voor Firefox. Hiermee hoefden gebruikers niet langer naar de Cleanbits-site te gaan om een url in te voeren, maar konden ze direct in hun browser zien of de site die ze bezochten groen gehost werd. René Post: "De groene links worden van een subtiel lichtgroen lijntje voorzien. Als je naar het lijntje wijst, zie je bijvoorbeeld bij nu.nl dat moederbedrijf Sanoma groen wordt gehost door Terremark. Doordat er ook een aanklikbare link naar het anders onzichtbare Terremark is ontstaan, hebben groene hosters en datacenters een extra reden om hun gegevens in onze database onder te brengen. Het is immers goede promotie." Met de introductie van de add-ons, steeg het bereik van Cleanbits enorm. René Post: "Alleen al in de eerste maand werden er meer checks uitgevoerd dan in de vier jaar ervoor. Voor ons heeft het bereik altijd voorop gestaan. Daarom besloten we ons uitsluitend te concentreren op dit soort tools. Omdat de verspreiding van de add-ons voornamelijk via de sites van de browsers (Chrome, IE, Safari, etc.) verloopt, hadden we ineens een wereldwijd publiek. Toen hebben we besloten Cleanbits om te zetten naar een internationale stichting, The Green Web Foundation."

Een groene database

Het is technisch niet moeilijk om erachter te komen waar een bepaalde website wordt gehost. Hiervoor maakt The Green Web Foundation gebruik van de publieke gegevens van organisaties als RIPE en ARIN. René Post: "Het moeilijkste is het

opbouwen van een goede database met groene hostingbedrijven. De hostingwereld is erg gelaagd. Grote hosters als Leaseweb hebben één of meer datacenters. Hier hosten zij zelf websites maar ze verhuren ook serverruimte aan andere hosters, die weer ruimte verhuren aan subhosters en sub-subhosters. De grote spelers hebben we wel in kaart gebracht, maar dat is lastig bij kleine partijen. De sites komen dan wel als groen uit het systeem, maar de omschrijving is soms van een hoster die enkele niveaus boven zo'n kleine hoster zit." In het begin werd de database handmatig gevuld, maar op een gegeven moment was dat niet meer haalbaar. René Post: "We zijn gestart met een zelfbeheeromgeving. In het begin accepteerden we alle claims die hierop binnenkwamen. We willen internetgebruikers echter controleerbare transparantie bieden. Daarom vragen we nu elke hoster, mede op verzoek van SIDN, naar zijn groene stroom-certificaat. Je krijgt dan vanzelf onderscheid tussen hosters die slechts claimen groene energie te gebruiken en hosters die het ook kunnen bewijzen."

Meer bewustzijn en meer platforms

De resultaten van The Green Web Foundation worden steeds beter. René Post: "Het afgelopen jaar hebben meer dan 100.000 gebruikers van onze add-ons gezamenlijk 151 miljoen websites gecheckt. Zo'n 13% daarvan was groen." De grote uitdaging voor de toekomst is vooral het uitbreiden van de internationale database. René Post: "In sommige landen is er nog weinig bewustzijn. Bijvoorbeeld hier in Zweden: bijna alle hosters draaien op waterkracht, maar tot vorig jaar was er niemand die er aan dacht om dat als benefit te melden. Daar willen we nu aan gaan werken. Ook willen we uitbreiden naar meer platforms, zo zijn we bezig met een Opera-versie van de add-on."

"We zijn sinds 2008 betrokken bij Cleanbits, nu The Green Web Foundation. Voor deze kleine organisatie kunnen we vooral van waarde zijn met onze toegang tot de Nederlandse registrars en met onze communicatiekanalen. Ik denk dat we hebben bijgedragen aan de bekendheid en acceptatie in de branche. Ook hebben we financiële ondersteuning gegeven, onder meer voor het bouwen van de add-ons." – Roelof Meijer, SIDN

EEN STEM GEVEN AAN EEN NIEUWE GENERATIE INTERNETGEBRUIKERS

Toral Cowieson over ISOC's Next Generation Leadership Programme

Toral Cowieson is Senior Director Internet Leadership voor de Internet Society (ISOC), een internationale non-profit organisatie die zich inzet voor een gezond en duurzaam internet voor iedereen, voor de huidige gebruikers en voor de miljarden mensen die nog geen toegang hebben tot het internet. Met het Next Generation Leadership Programme wil zij een stem geven aan een nieuwe generatie internetgebruikers.

Toral Cowieson, Senior Director Internet Leadership ISOC

Leiderschap op elk niveau

Het Next Generation Leadership Programme is een opleidingsprogramma dat de volgende generatie leiders voorbereid om uitdagingen aan te pakken op het gebied van internet governance, technologie en ontwikkeling. Deelnemers zijn tussen 20 en 40 jaar oud en komen van universiteiten, bedrijven, non-

profitorganisaties en uit de publieke sector. Een aantal van hen zal uiteindelijk deelnemen in organisaties als ICANN en IETF maar het programma richt zich nadrukkelijk ook op andere niveaus, zoals een rol in de plaatselijke gemeenschap of als leider bij burgerinitiatieven. Toral Cowieson: "Leiderschap wordt niet gedefinieerd door je titel, maar door je prestaties. Aan de basis van het Next Generation Leadership Programme ligt het fundamentele besef dat leiderschap voorkomt op elk niveau en dat iedereen kan bijdragen. Dit besef is ook de basis voor het multistakeholder-model dat kenmerkend is voor de governance-structuur van het internet en de reden waarom het internet is uitgegroeid tot een onbegrensd platform voor innovatie, menselijke expressie en groei."

Verschillende vormen van ondersteuning

In het Next Generation Leadership Programme worden deelnemers op allerlei manieren betrokken en gemotiveerd. Er is een e-learning programma dat ingaat op beleidsmatige en technische aspecten van het internet. Daarnaast is er een Ambassadors to IGF Programme, dat jonge deelnemers aan het Internet Governance Forum direct ondersteunt. Toral Cowieson: "We introduceren hen bij stakeholders en werken met hen samen in paneldiscussies. Zo kunnen ze meteen een bijdrage leveren." De verschillende programma's zijn zeer populair; regelmatig zijn

er twintig keer zoveel inschrijvingen als beschikbare plaatsen. Er vindt daarom een strenge selectie plaats. Toral Cowieson: "Wat is je betrokkenheid bij internet governance? Hoe zorg je dat je het maximale haalt uit je kennis? Hoe bereik je een multiplier effect bij je achterban? Zulke aspecten beoordeelt het selectiecomité. We zijn heel blij dat de kwaliteit van de aanvragen met de jaren steeds hoger lijkt te worden."

Leiders maken het verschil

ISOC's Next Leadership Programma bestaat nu een aantal jaren. Over de vraag wat de succesverhalen zijn, hoeft Toral Cowieson niet lang na te denken. "Een van onze deelnemers kwam uit Nepal en had een passie voor prenatale zorg. Ons e-learning programma en het Ambassador Programme gaven hem een solide basis in het internet ecosysteem. Hij kan zijn verhaal nu beter vertellen en heeft de tools om met media om te gaan en aan fundraising te doen. Deze expertise zette hij op een heel praktische manier in. Dankzij hem kunnen vrouwen in Nepal nu prenatale zorg krijgen via het internet. Dit is iets waar wij helemaal niet aan gedacht zouden hebben. Het is slechts één voorbeeld, maar het is een model voor het verschil dat we kunnen maken."

Meer dan ooit belangrijk

Waarom is de nieuwe generatie internetleiders – met name uit ontwikkelingseconomieën en opkomende markten – zo belangrijk? Wat volgens Toral Cowieson op het spel staat, is niets minder dan de toekomst van het internet: "Het internet is opgericht door mensen met een academische achtergrond. Mensen die gewend zijn om kennis te delen en voor wie openheid de norm is. De laatste jaren zijn er steeds meer partijen die onderdelen van het internet willen claimen. Overheden willen hun controle vergroten, bedrijven hun winsten. Verschillende paradigma's concurreren met elkaar. Het internet zoals we dat kennen is in gevaar. Meer dan ooit is het daarom nodig de volgende leiders te identificeren, te betrekken en op te leiden."

↪ Een partnership

ISOC is een onafhankelijke non-profit organisatie en kan slechts bestaan dankzij de steun van andere organisaties. De sponsoring door SIDN is dan ook van groot belang. Toch is dat niet het belangrijkste aspect van de relatie volgens Toral Cowieson: "SIDN en ISOC delen dezelfde visie. We geloven

beide in een open internet voor iedereen. Omdat alleen dan het internet zijn volle potentieel kan bereiken. We zien SIDN als een partner. Ze helpen ons om ons werk op te schalen, om breder te denken. Dankzij partijen als SIDN kunnen we een globaal netwerk creëren, iets wat essentieel is voor het toekomstig succes van ons werk."

"Het belang van een nieuwe generatie leiders moet niet onderschat worden. Ten eerste beginnen veel van de bestuurders die op dit moment beslissingen nemen over het internet, al aardig op leeftijd te raken. Alleen al vanwege de consistentie is het dus belangrijk dat een nieuwe generatie opstaat. Daarnaast is diversificatie hard nodig. Het internet is een mondiaal medium. Dit vraagt om mondiaal ownership. De huidige generatie leiders komt nog te vaak uit westerse landen. Opkomende economieën, waar het internet snel groeit, zijn ondervertegenwoordigd. Het Next Generation Leadership Programme van ISOC doet hier iets aan." – Roelof Meijer, SIDN

.NL Analysed

Top 25 TLD's

Aan het einde van het tweede kwartaal zijn er totaal ruim 260 miljoen domeinnamen geregistreerd, een toename van 1,6% ten opzichte van het eerste kwartaal. De netto toename bedroeg iets minder dan 4,4 miljoen domeinnamen, krap 1 miljoen minder dan het eerste kwartaal. Hoewel er dus nog steeds sprake is van groei, neemt deze elk kwartaal af. Ter vergelijking, de toename in het tweede kwartaal van 2012 bedroeg 7,5 miljoen.

Van de totale groei is 75% voor rekening van de ccTLD's, .tk heeft wederom het sterkste aandeel in deze groei met 52% van de totale netto groei van de ccTLD's. Opvallend is daarnaast dat de ccTLD's ook zonder .tk de afgelopen kwartalen een sterkere groei lieten zien dan de gTLD's. We zien deze ontwikkeling sinds het tweede kwartaal van 2012.

	TLD		Aantal Q2	Groei	
1	.com	Algemeen	109.069.484	1.1%	=
2	.tk	Tokelau	17.721.426	10.2%	=
3	.de	Duitsland	15.484.780	0.7%	=
4	.net	Algemeen	15.072.874	0.4%	=
5	.uk	Ver. Koninkrijk	10.531.450	1.0%	=
6	.org	Algemeen	10.310.403	0.7%	=
7	.cn	China	7.808.360	4.3%	=
8	.info	Algemeen	6.495.576	-4.6%	=
9	.nl	Nederland	5.264.687	1.0%	=
10	.ru	Rusland	4.609.073	3.1%	=
11	.eu	Europese unie	3.703.440	-0.5%	=
12	.br	Brazilië	3.236.805	2.8%	=
13	.ar*	Argentinië	2.950.000	2.5%	=

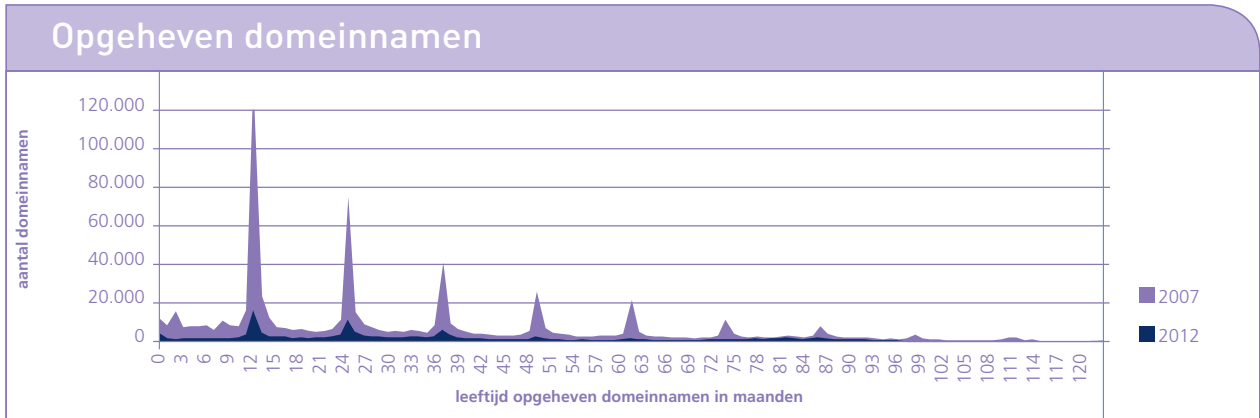
	TLD		Aantal Q2	Groei	
14	.au	Australië	2.693.468	1.9%	=
15	.fr	Frankrijk	2.639.325	2.3%	=
16	.it	Italië	2.575.295	1.2%	=
17	.pl	Polen	2.445.071	1.5%	=
18	.biz	Algemeen	2.355.631	1.6%	=
19	.ca	Canada	2.091.754	1.5%	=
20	.ch	Zwitserland	1.795.635	1.2%	=
21	.us	Ver. Staten	1.754.402	0.4%	=
22	.es	Spanje	1.668.709	1.8%	=
23	.co*	Colombia	1.565.000	4.5%	=
24	.be	België	1.392.180	1.7%	=
25	.jp	Japan	1.340.433	0.8%	=
	* schatting				

De invloed van de crisis op opheffingen

In eerdere edities van The.nlyst en in ons jaarverslag over 2012 (<http://www.sidn.nl/jaarverslag>) hebben wij enkele cijfers gepubliceerd over de invloed van de crisis op het .nl-domein. Hoewel de invloed op het aantal nieuwe registraties van .nl-domeinnamen beperkt is, zien we een duidelijke trend in de opheffingen van domeinnamen. Om een goede vergelijking te kunnen maken staan in de volgende grafiek de leeftijd in maanden van de opgeheven domeinnamen in 2007 - het jaar voor de economische crisis begon - en 2012 - het jaar waarin de crisis binnen het .nl-domein zichtbaar werd - uiteengezet.

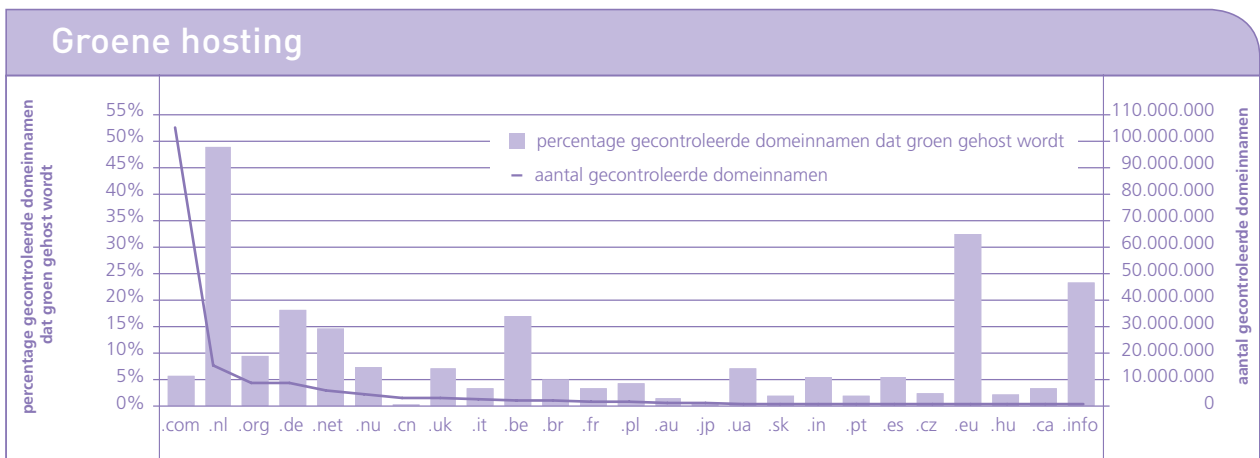
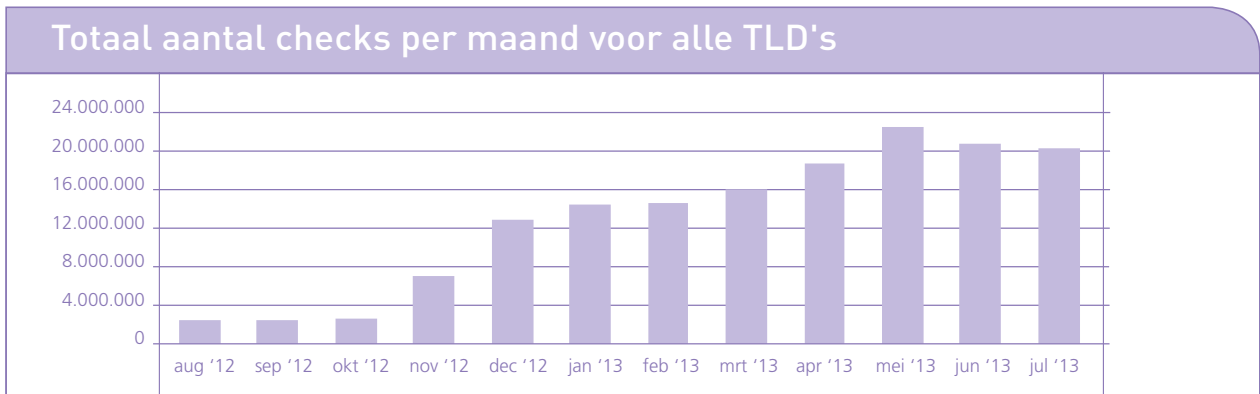

⊕ Waar in 2007 een op de vijf domeinnamen één jaar, of jonger is bij opheffing, zien we dat het in 2012 een derde van de opgeheven domeinnamen is. Een vergelijkbaar beeld is te zien bij de opeenvolgende jaren, ruim 50% van de opheffingen in 2012 is jonger dan twee jaar, circa twee derde jonger dan drie jaar.

Groene hosting

Zoals René Post van The Green Web Foundation in het interview op pagina 7 al meldde is met beschikbaar stellen van add-ons voor internet browsers het aantal 'groene' checks aanzienlijk toegenomen. Onderstaande grafiek geeft een overzicht van het aantal checks in de periode augustus 2012 - juli 2013. Door een update van de add-on in november is de data-verzameling veranderd, voorheen werden enkel unieke url's geteld, sinds november wordt elke gecontroleerde url meegeteld. Op basis van de checks kan een overzicht gemaakt worden van de meest 'groene' TLD's, zie de volgende grafiek. In deze grafiek geven de staven het percentage groen gehoste domeinnamen weer, de lijn geeft het aantal checks per TLD weer. Op het resultaat mogen we trots zijn, .nl is de TLD met grootste percentage groen gehoste domeinnamen.

Suggesties

Wilt u graag een onderwerp uitgelicht zien in de The.nlyst? Mailt u dan uw suggesties naar communicatie@sidn.nl.

Evenementenkalender

SIDN is vertegenwoordigd op tal van nationale en internationale evenementen. We doen dit vanuit onze taak als registry van het .nl-domein en vertegenwoordigen daarbij de Nederlandse internetgemeenschap en de .nl-registrars. Ook organiseren wij zelf geregeld bijeenkomsten. In de komende maanden is SIDN, voor zover nu bekend, vertegenwoordigd op de volgende evenementen:

Datum	Evenement	Plaats
13-10	29th CENTR Tech Workshop	Athene, Griekenland
14-10 t/m 18-10	RIPE 67	Athene, Griekenland
28-10	5th CENTR Security Workshop	Wenen, Oostenrijk
3-11 t/m 8-11	IETF 88	Vancouver, Canada
7-11	30 th CENTR Admin Workshop	Florence, Italië
14-11	ECP Jaarcongres	Scheveningen
17-11 t/m 21-11	48th ICANN Meeting	Buenos Aires, Argentinië
28-11	SIDN Relatiedag	Utrecht

Save the date

Op 28 november 2013 organiseren we weer een SIDN Relatiedag voor de .nl-registrars. Noteert u de datum alvast in uw agenda. Binnenkort ontvangt u een uitnodiging en meer informatie over het programma.

Rectificatie

In de edities 9, 10 en 11 is in het overzicht met de top 25 TLD's abusievelijk Tuvalu (en de bijbehorende vlag) als land vermeld bij de TLD .tk. .tk hoort echter bij het eiland Tokelau. In deze editie is wel de juiste landsnaam en vlag opgenomen.

Wist u dat...

...u op de website www.domjur.nl terecht kunt voor jurisprudentie over domeinnamen? Domjur.nl publiceert Nederlandse uitspraken en artikelen met betrekking tot domeinnamen en .nl-domeinnamen in het bijzonder.

Colofon

The.nlyst is een platform voor informatie over (.nl-)domeinnamen en wordt vier keer per jaar gratis verspreid onder relaties van SIDN.

Redactieadres

SIDN
Postbus 5022
6812 AR ARNHEM, Nederland
communicatie@sidn.nl

Aan deze editie werkten mee

Maike Pekelharing, René Post, Jacques Bus, Hans de Zwart, Marjolijn Bonthuis, Toral Cowieson, Roelof Meijer, Sean Schuurman van Rouwendal en Martin Sluijter

Vormgeving & realisatie

ARA Direct, Rotterdam – www.ara.nl

Vertalingen

G & J Barker Translations – www.gandjbarker.co.uk

Aantal

ca. 2.500

Abonnementen

The.nlyst wordt gratis verspreid onder relaties van SIDN. Voor het aanvragen of opzeggen van een abonnement, kunt u mailen naar communicatie@sidn.nl.

Auteursrecht

Ondanks alle zorg die besteed is aan de samenstelling van deze uitgave aanvaardt SIDN geen aansprakelijkheid voor schade die het gevolg is van enige onvolkomenheid of fout in de inhoud hiervan. Tenzij expliciet anders is aangegeven komen de auteursrechten op alle informatie en afbeeldingen die in de The.nlyst worden geopenbaard toe aan SIDN. Het overnemen van (delen van) artikelen uit deze nieuwsbrief is toegestaan indien daarbij de The.nlyst als bron wordt vermeld en SIDN over de overname wordt geïnformeerd via communicatie@sidn.nl.

ISSN: 2212-2842